

Vlaanderen
is diervriendelijk

Huisdierwijzer kogelvissen

 Tetraodontidae

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

////////////////////////////////////

HUISDIERWIJZER: KOGELVISSSEN

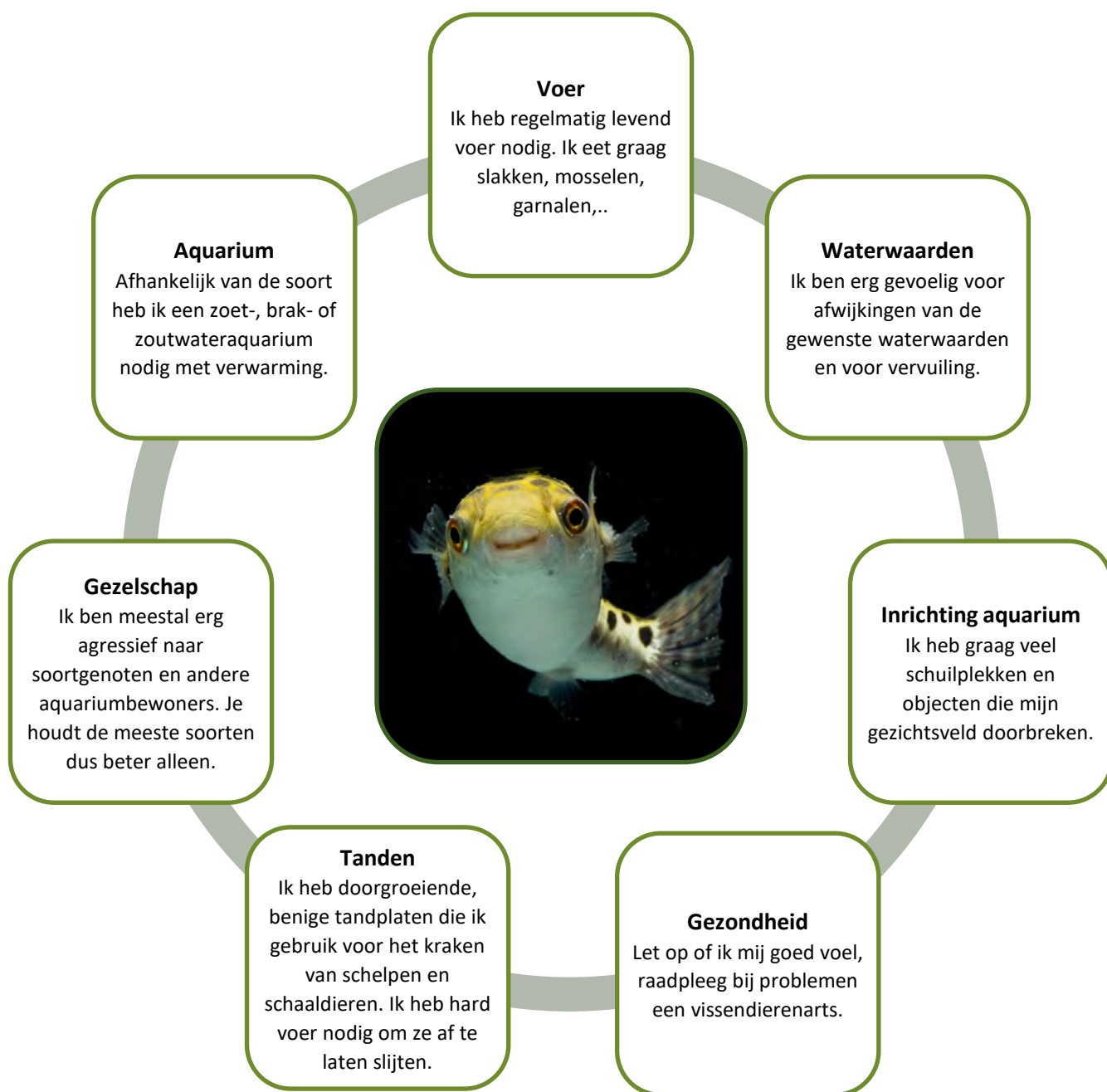
Tetraodontidae

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Overzicht.....	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften.....	4
3	Huisvesting en verzorging.....	5
3.1	Huisvesting	5
3.1.1	Gezelschap	5
3.1.2	Water	5
3.1.3	Bodembedekking en inrichting	6
3.1.4	Temperatuur	6
3.1.5	Filter	6
3.1.6	Belichting	7
3.2	Voeding	7
3.3	Verzorging	7
4	Gedrag en omgang met het dier.....	8
5	Gezondheid.....	8
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	8
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	9
6	Aankoop of adoptie	10
7	Kosten	11

1 OVERZICHT

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

Deze vissen behoren tot de familie van kogelvissen (*Tetraodontidae*) die wereldwijd in zowel zout, brak als zoet water voorkomen. Enkele van de 200 soorten uit de 29 geslachten van kogelvissen worden in tropische aquaria gehouden. Kogelvissen leven op enkele uitzonderingen na in de (sub)tropische zeewateren van de Atlantische, Indische en Stille oceaan, doorgaans in het kustwater. Een aantal soorten van het geslacht *Tetraodon* leven in het zoete water van de Kongo rivier in Midden-Afrika. Andere soorten komen voor in rivieren in Zuidoost-Azië, net zoals de kogelvissen van het geslacht *Carinotetraodon*. De vissen van het geslacht *Colomesus* leven in de rivieren van Zuid-Amerika. De *Tetraodon nigroviridis* en *Dicotomyctere fluviatilis* zijn twee soorten die in tropische brakwateraquaria worden gehouden.

Kogelvissen variëren in grootte. De volwassen *Tetraodon mbu* heeft een lengte van 60 cm, maar er bestaan ook dwergsoorten van het geslacht *Carinotetraodon* of *Tetraodon*, die niet groter worden dan 6 cm. De meeste worden gemiddeld niet meer dan 30 cm. Ze hebben een afgerond lichaam dat ze bij gevaar snel met water kunnen oppompen. De vis ziet er dan uit als een ronde bal en dit verklaart ook zijn naam. De kop is stomp en groot en de vis heeft een zeer krachtige bek met vier tanden. Met de doorgroeiende tandplaten vermorzelen kogelvissen hardschalige prooidieren zoals slakken, mosselen en kreeftachtigen. Het zijn agressieve roofvissen die overdag jagen en genadeloos zijn voor kleinere prooien in hun omgeving. Sommige kogelvissen zijn omnivoor en eten ook algen. De volwassen dieren van de meeste soorten zijn overigens erg territoriaal en onverdraagzaam tegen soortgenoten en andere vissen.

Deze vissen hebben geen schubben, maar een huid met kleine beenkorrels of stekels, waardoor de vis ruw aanvoelt. Sommige soorten zijn erg giftig door de aanwezigheid van het verlamende gif of neurotoxine 'tetrodotoxine', dat bij inname leidt tot de dood.

De kleuren variëren naargelang de soort. Ze hebben allen vlekken verspreid over het lichaam of een duidelijk getekend patroon en een witte buik. Afhankelijk van de soort en op voorwaarde dat ze een goede verzorging en voeding krijgen, kunnen kogelvissen 5 tot 15 jaar oud worden.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	<i>Animalia</i> (dieren)
Stam	<i>Chordata</i> (chordadieren)
Klasse	<i>Actinopterygii</i> (straalvinnigen)
Orde	<i>Tetraodontiformes</i> (kogelvisachtigen)
Familie	<i>Tetraodontidae</i> (kogelvissen)

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

Naargelang de soort kogelvis voorzie je een [zoutwateraquarium](#), [zoetwateraquarium](#) of brakwateraquarium. Afhankelijk van de volwassen grootte van de vis en het aantal dieren erin moet je de aquariumgrootte aanpassen. Een vuistregel is dat de lengte van het aquarium minimaal tien keer de lengte van de grootste volwassen vis in het aquarium moet zijn. Voorzie voor één zoutwaterkogelvis een aquarium van minimaal 250 tot 300 liter. Een groter aquarium is altijd beter en kan leiden tot meer gedragsvariatie.

3.1.1 Gezelschap

Kogelvissen zijn bijtgrage vissen met een slechte reputatie. Ze staan erom bekend erg territoriaal en agressief te zijn en te bijten naar soortgenoten en andere vissoorten. **In het algemeen kan je stellen dat de meeste kogelvissoorten, op enkele uitzonderingen na, alleen moeten worden gehouden.** Indien je groepshuisvesting van een matig agressieve soort wenst te proberen, dan is een zeer groot aquarium met veel schuilplekken aangeraden. Meer informatie over [vissen kiezen](#).

3.1.2 Water

Afhankelijk van hun natuurlijke oorsprong moeten kogelvissen ofwel in een tropisch zout-, zoet- of brakwateraquarium worden gehouden. Ook de exacte zuurtegraad en waterhardheid verschillen erg per soort. Zoek vooraf de gewenste waterwaarden voor de soort die je op het oog hebt op, of vraag advies aan je handelaar of een ervaren aquarist.

Kogelvissen hebben geen schubben of kieuwdeksels. Het is daarom **zeer belangrijk dat je de perfecte waterwaarden handhaaft.** Ze zijn bovendien erg gevoelig voor nitriet, nitraat, ammoniak en de meeste geneesmiddelen in het water. Zowel de nitriet- als ammoniakwaarde moeten op 0 gehouden worden, het nitraat onder 30.

Kogelvissen die van oorsprong in rivieren leven, hebben een [tropisch zoetwateraquarium](#) nodig met een matige stroming. Het is noodzakelijk dat je dit aquarium minstens enkele weken tot maanden op voorhand opstart, zodat het goed ingedraaid is en de waterwaarden stabiel zijn. Onder meer de soorten van de geslachten *Carinotetraodon* en *Colomesus* en enkele soorten van het geslacht *Tetraodon* worden in een zoetwateraquarium gehouden.

Voor kogelvissen uit een brakwatermilieu, dit wil zeggen zoet water met zout gemengd, moet het zoutgehalte aangepast worden aan de leeftijd van de kogelvis. Deze vissen zijn enkel geschikt voor ervaren aquaristen, omdat je niet alleen rekening moet houden met de mineralensamenstelling van het water, maar ook met de mate van verdamping. De *Tetraodon nigroviridis* en *Dicotomyctere fluviatilis* worden in tropische brakwateraquaria gehouden. Een brakwaterkogelvis heeft:

- tot 5 cm lichaamslengte: laag-brakwater nodig; met zoutgehalte van 1,005 – 1,008
- tussen de 5 tot 10 cm: midden-brakwater; zoutgehalte van 1,010 tot 1,015
- volwassen dier van meer dan 10 cm: zoutwater; zoutgehalte van 1,018 tot 1,022

Het overgrote deel van de kogelvissen leeft in zee, waar ze zich meestal ophouden in kustwateren nabij riffen. Deze vissen hebben een tropisch zeewateraquarium met snellere stroming nodig. De meest eenvoudige methode om zeewater te maken is met synthetisch zout en zoet water. Gebruik hiervoor bij voorkeur een osmose-apparaat. Het is noodzakelijk dat je dit aquarium minstens enkele weken tot maanden op voorhand opstart. Meer informatie over de [opstart van een zoutwateraquarium](#).

Vervang wekelijks 5 à 20% van het vuile water met nieuw water. Schommelingen in de waterwaarden bezorgen de vissen veel stress. Vermijd dat zoveel mogelijk. Breng het nieuwe water op de juiste temperatuur voor je het toevoegt. Maak of koop zeewater een dag van tevoren en voeg waterverbeteraars een dag van tevoren toe aan vers zoet water dat je klaarzet in emmers, zo vinden eventuele chemische reacties daar in plaats. Vervang niet meer dan 30% van het water tenzij er echt een probleem is. Een regelmatig onderhoud en goed werkende filter (en indien van toepassing eiwitafschiuimer) houden de waterkwaliteit optimaal.

3.1.3 Bodembedekking en inrichting

Kogelvissen hebben een vol ingericht aquarium nodig met veel zwemruimte en schuilplekken en een dichte beplanting voor de soorten die in zoet water leven. Bovendien moet de inrichting variatie bieden doordat her en der objecten staan die het gezichtsveld doorbreken. Gebruik hiervoor veel (levende) stenen, koralen, planten of (kien)hout, afhankelijk van het soort water. Werk ook van voor naar achter en in meerdere richtingen zodat de zijlijnen gebroken worden. Deze gevarieerde inrichting is niet enkel interessant voor de vis, maar ook leuk om naar te kijken. De vis kan dan elk mogelijk plekje inspecteren op zoek naar een prooi.

Als bodembedekking is zand geschikt, want de vissen gebruiken dit om in te woelen en sommigen om zich in te graven. Spoel het zand voor gebruik grondig met (zee)water tot het spoelwater helder is. Voorzie voor de planten een voldoende dikke laag bodembedekking, zo'n 8 tot 10 cm, om de plantenwortels te laten hechten. Drijvende planten geven een extra dimensie aan het aquarium. Kies enkel planten die geschikt zijn voor het watertype. Er is erg veel variatie in waterplanten en je kan ervoor kiezen kleine met middelgrote tot grote planten af te wisselen.

Zorg dat stenen niet kunnen omvallen als de vis ze ondergraaft. Plaats stenen op de bodem op een manier zodat ze niet kunnen vallen of dat het glas kan breken. Lijm ze eventueel vast en aan elkaar met een niet-giftige-aquariumkit. Een achterwand is aangeraden. Het weerspiegelt minder en geeft bijgevolg een rustig gevoel voor de vis. Kleef de achterwand goed vast. Meer informatie over inrichting en bodembedekking in [zoetwateraquaria](#) en [zoutwateraquaria](#).

3.1.4 Temperatuur

Kogelvissen zijn tropische vissen en hebben een watertemperatuur nodig **tussen 22 en 26 °C**. Gebruik een thermostaat om de temperatuur stabiel te houden. Kies een thermostaat die qua vermogen past bij het watervolume in het aquarium. Met een thermometer kan je de temperatuur nauwkeurig controleren. Zet de verwarming uit tijdens werkzaamheden in het aquarium om te vermijden dat ze kapotgaat of verbrandt. Scherm de warmtebron ook fysiek af, precies omdat de kogelvis geen schubben heeft en hij zich kan verbranden. Meer info over watertemperatuur in [zoetwateraquaria](#) en [zoutwateraquaria](#).

3.1.5 Filter

Je hebt een zeer **sterke filter** nodig voor de kogelvis. Ze produceren veel afval en het zijn slordige eters. Vraag hiervoor advies in de aquariumspeciaalzaak of aan ervaren aquaristen. Voor de meeste kogelvissen is een matige tot snellere waterstroming voldoende. Meer info over filtering van [zoetwateraquaria](#) en [zoutwateraquaria](#).

Ook met een filter moet je geregeld een deel van het water verversen en het aquarium onderhouden. Onzichtbare afvalstoffen stapelen zich namelijk geleidelijk op in het water. **Vervang wekelijks 5 à 20% van het vuile water met nieuw water.** Vervang niet meer dan 30% van het water tenzij er echt een probleem is. Vervang de filterwatten wanneer ze vuil zijn of dichtslibben. Meer info over het onderhoud van een [zoetwateraquarium](#) en [zoutwateraquarium](#).

3.1.6 Belichting

Zoetwaterkogelvissen schuwen erg sterke [belichting](#), maar voor een zoetwateraquarium met veel planten is wel degelijk veel licht nodig. Het is zeer belangrijk dat deze kogelvissen uit meerdere **schuilplaatsen** kunnen kiezen.

De vissen en het koraal in zoutwateraquaria hebben een grotere behoefte aan licht en hebben verlichting met een bepaald lichtfrequentie en -kleur nodig. Vooral blauwe lampen zijn geschikt, omdat dit ook het deel van het lichtspectrum is dat het best in water doordringt. Lampen voor zeeaquaria hebben daarom een kleurtemperatuur tussen de 6500 K en 14000 K. Korallen hebben veel licht nodig, terwijl de vissen meestal liever meer beschutting hebben. Zorg daarom dat er voor de vissen **beschaduwde plekken** zijn. [Meer informatie over belichting in zoutwateraquaria.](#)

3.2 VOEDING

Kogelvissen zijn **roofvissen** waarvan de meesten in het wild actief op zoek gaan naar prooi in open water of aan de randen van begroeiing. Sommige soorten kogelvissen liggen liever in een hinderlaag te wachten op een prooi. Ze eten in het wild voornamelijk **schaaldieren en slakken**.

Voer jonge of kleine kogelvissen dagelijks of om de andere dag en volwassen vissen of grotere soorten 1 tot 2 keer per week levend dierlijk voedsel. Garnalen, mosselen en kokkels uit de supermarkt of uit de aquariumspeciaalzaak zijn geschikt. Huisjesslakken zijn erg belangrijk voor het slijten van de tandrand en

moet je altijd geven. Neem enkel slakken met een ronde behuizing zoals de poelslak, appelslak, blaashoornslak, enz. en vermijd de slakken met puntige behuizing. De slakken kan je meestal kopen of meekrijgen in de aquariumwinkel. Aanvullend kan je ander levend voer geven zoals regenwormen, artemia, krill, mysis, rode- en witte muggenlarven, tubifex en watervlooien. Afwisseling is heel belangrijk voor een goede gezondheid. Wissel daarom geregeld af tussen de verschillende soorten levend voer.

In de winkel kan je ook speciaal pelletvoer kopen. Je kan proberen het dier hieraan te laten gewennen, maar het moet dit leren eten. Voor grote soorten kan de Europese zoetwaterkrab (*Potamon potamios*), de mandarijnkraak (*Geosesarma notophorum*) en de rode mangrove kraak (*Neosarmatium meinerti*) een echte uitdaging vormen. Deze krabben zijn, naast o.a. garnalen, goed zelf te kweken in een apart aquarium.

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Controleer de temperatuur en filterwerking
- Voer de vissen een aantal kleine porties per dag
- Bekijk of ze hun normale gedrag vertonen en een goede kleur hebben

Minstens één keer per week

- Controleer de waterwaarden
- Hevel een deel van het water af, probeer met name plantenresten en vuil af te voeren
- Voeg hierna nieuw (zee)water toe dat op dezelfde temperatuur is als het aquariumwater
- Vervang de filterwatten als ze vuil zijn of dichtslibben

Maandelijks of indien nodig

- Spoel het filtermateriaal (en indien van toepassing de eiwitafschuimer) uit. Doe dit tijdens een waterverversing met oud aquariumwater van dezelfde temperatuur. Zo blijven de goede bacteriën in het filtermateriaal aanwezig

(Half)jaarlijks

- Na 6 tot 12 maanden moet je de lampen vervangen. Ze geven dan minder licht of ze gaan stuk

4 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

Kogelvissen zien er vaak komisch uit met hun licht uitpuilende ogen die ze onafhankelijk van elkaar kunnen bewegen. Ze kunnen je echt aankijken door het glas heen. Ze zijn niet erg snel, maar wel erg wendbaar en kunnen door het water bewegen als kleine helikoptertjes, waarbij ze zelfs achteruit kunnen zwemmen.

Deze vissen zijn van nature erg actieve roofvissen die voortdurend op zoek of op uitkijk zijn naar een prooi. Bijgevolg moet de inrichting van het aquarium voldoende stimulerend en gevarieerd zijn. Daarnaast kan je ook inzetten op voedselverrijking om ze langer bezig te houden: geef hiervoor naast levende slakken ook lege slakkenhuizen. Zo moet de vis alles onderzoeken en is hij langer bezig met het vinden van het voedsel. Kogelvissen zwemmen voortdurend langs de glaswand als hun aquarium te weinig afleiding of schuilmogelijkheden biedt, dus dit moet je zeker voorkomen. Voorkom ook lichtflitsen of trillingen (stoten) tegen het aquarium, want dit bezorgt de vissen stress.

Als de kogelvis zich bedreigt voelt, kan het voorkomen dat hij zich opblaast. Dit is in feite de maag die uitzet doordat deze wordt volgepompt met water. Dit opblazen is echter een stressreactie en moet niet onnodig uitgelokt worden. Als de vis zich opblaast uit het water kan dit gevaarlijk zijn en fatale gevolgen hebben voor de vis. Het hanteren, vervoeren en overzetten van een kogelvis moet dus met de nodige voorzichtigheid gebeuren. Als je de vis wilt vangen, dan kan je best een zak, bak of vangklok gebruiken en **de vis onder water vangen**. Zet eerst een bak of transportzak klaar en vul deze half met water uit het aquarium. Vang de vis rustig en breng hem meteen over in de bak of zak. Hou de tijd uit het water zo kort mogelijk zodat de vis niet te veel stress krijgt. Sluit de bak of zak en zorg dat die halfgevolld is met water en half met lucht. Pak het geheel in met isolatiemateriaal zoals bubbelfolie en eventueel krantenpapier. Zo blijft het water op temperatuur en in het donker blijven de vissen rustiger. [Transporteer](#) de vis voorzichtig zodat ze niet te veel heen en weer klotsen.

Sommige soorten kogelvissen zijn (erg) giftig en moeten met de nodige voorzichtigheid worden gehanteerd. [Meer informatie over de veiligheidsrisico's](#).

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Er is zeer weinig bekend over de voortplanting in het wild en de kweek in gevangenschap. Bij enkele zoetwatersoorten en in optimale omstandigheden is de kweek echter wel gelukt. De zoutwatersoorten zouden zich voortplanten in de diepere zeezones nabij het wateroppervlak, de brakwatersoorten doen dat in baaien, en de zoetwatersoorten leggen en bevruchten de eieren bij oeverbegroeiing.

Vaak doet de mannelijke kogelvis aan broedzorg, hij verdedigt en bewaakt de eieren tot ze na 4 tot 7 dagen uitkomen

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Kogelvissen zijn erg gevoelige vissen. Het is belangrijk de juiste pH, waterhardheid en zoutgehalte te handhaven. Bovendien zijn ze erg gevoelig voor nitraat, nitriet en ammoniak en reageren ze sterker op geneesmiddelen dan andere vissen. Ze hebben geen schubben zoals de meeste andere vissen, en hun huid is dus vrij kwetsbaar voor schimmels en infecties.

Vissen die ziek zijn, hangen vaak stil, knippen de vinnen dicht, happen naar lucht en/of bewegen abnormaal. De vinnen van gezonde vissen moeten mooi openstaan en egaal ogen.

Als de vissen zich abnormaal gedragen, controleer dan altijd eerst de [waterkwaliteit](#), de filtering en de temperatuur van het aquarium. Als de vissen naar lucht happen of hoog in het aquarium bij het wateroppervlak hangen, dan is er zeker iets mis. De meest voorkomende problemen zijn:

- **Nitraatvergiftiging**

Symptomen: diepe kleuren en snelle of zware kieuwbewegingen.

Ververs direct 1/3de van het water met water met dezelfde temperatuur. Doe dat nog eens enkele uren later. Controleer onmiddellijk de filterwerking en kijk of er geen rottend afval in het aquarium ligt.

- **Foutieve pH-waarde**

Symptomen: De vissen schieten door de bak of zijn compleet apathisch.

Ververs onmiddellijk 1/3de van het water met water met dezelfde temperatuur. Herhaal dit na enkele uren. Zoek de oorzaak van de pH-verandering.

Niet alleen afwijkende waterwaarden, maar ook tal van kiemen en parasieten kunnen ziektes veroorzaken. Raadpleeg een gespecialiseerde dierenarts voor vissen. Als de vissen uitzichtloos ziek zijn en lijden, dan kies je beter voor [euthanasie](#). Let op als je medicatie geeft: verwijder altijd eerst de actieve kool uit de filter want anders haalt die de medicatie uit het water. Na een medicijnenkuur ververs je een deel van het water en filter je over actieve kool om de laatste restjes medicatie te verwijderen. Hou er rekening mee dat sommige medicijnen dodelijk zijn voor garnalen of kreeften.

De meest voorkomende ziektes en aandoeningen zijn:

- **Tandproblemen**

Symptomen: de benige tandplaten slijten onvoldoende af, vervorming van de bek.

Contacteer een gespecialiseerde dierenarts, mogelijk moet dit manueel bijgevijld of geknipt worden.

- **Rode huidzweren**

Symptomen: Rottende etterende wonden, wordt vaak verward met visrot.

Komt voor bij verminderde weerstand. Raadpleeg je dierenarts voor een behandeling met antibacteriële middelen

- **Vistuberculose, Vis-TBC, VisMycobacterium of VisMB**

Symptomen: wonden die niet genezen, een opgeblazen vis, afstaande schubben, builen over het hele lichaam, regelmatige sterfte van een vis terwijl de omstandigheden goed zijn.

Laat de diagnose stellen door een dierenarts. Vistuberculose kan niet afdoend behandeld worden. Het beste is de vis [op een snelle manier uit zijn lijden te verlossen](#). Vis-TBC kan een chronisch probleem vormen eens je het in je aquarium hebt. Het is bijna niet weg te krijgen zonder het aquarium volledig leeg te halen en opnieuw te beginnen. Vaak is de beste oplossing om de omstandigheden optimaal te houden, zodat de overblijvende vissen voldoende weerstand kunnen bieden. Ze kunnen dan nog lange tijd gezond blijven.

- **Bekschimmel**

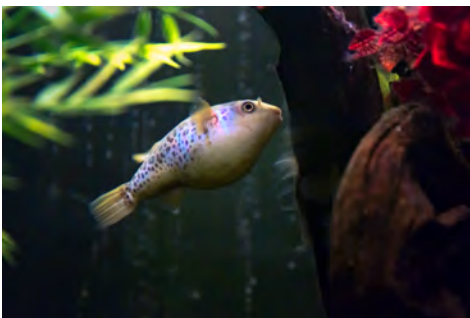
Symptomen: lusteloos, geen eetlust, witte plekken op de kop, later op het lichaam.

Deze aandoening wordt veroorzaakt door een verminderde waterkwaliteit of stress. Optimaliseer de aquariumcondities en contacteer een dierenarts gespecialiseerd in vissen.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Kogelvissen zijn erg expressieve vissen, maar kunnen door hun erg specifieke behoeften en gevoeligheden enkel gehouden worden door ervaren aquaristen. Voor je deze vis koopt, moet je over een aantal punten na denken:

- Heb je een voldoende groot aquarium dat al enige tijd gerijpt heeft?
- Heb je de mogelijkheid de juiste waterwaarden te verkrijgen?
- Begrijp je dat dit een agressieve roofvis is, die beter niet samen met [medebewoners](#) in het aquarium gehouden wordt?
- Ben je in staat voldoende (levende) slakken of schaaldieren te voorzien?
- Kan er iemand de vis verzorgen als je op [vakantie](#) bent?
- Kan je de vis 5 tot 15 jaar verzorgen?
- Weet je hoe een aquarium onderhouden moet worden?
- Wil je 65 euro per maand betalen voor elektriciteit, water en het voer?

Sommige populaire soorten kan je soms terugvinden of bestellen in aquariumspeciaalzaken. Wil je speciale soorten, informeer dan via een aquariumclub of een vereniging van liefhebbers waar je deze kan bekomen. Koop alleen vissen die er gezond uitzien, met gladde vinnen, een heldere glans en blinkende ogen. Het beste hou je slechts één kogelvis, zonder medebewoners. Koop de vis alleen als je zeker weet hoe je hem moet verzorgen en dat hij in je aquarium past. Als je bij een handelszaak koopt, dan is de consumentenwetgeving van toepassing en heb je een wettelijke garantie op de gezondheid van de dieren.

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn op het [Meldpunt verwaarloosde of mishandelde dieren](#).

Voordat je de vissen mee naar huis neemt, moet het aquarium in orde zijn, zodat het klaar is voor de komst van de dieren. De filter heeft tijd nodig om goed te werken. [Start je zoutwateraquarium](#) of [zoetwateraquarium](#) minstens enkele weken tot maanden op **voordat** je de vis gaat kopen. [Lees alles over de aankoop het transport en de introductie van nieuwe vissen in het aquarium.](#)

7 KOSTEN

Een kogelvis koop je vanaf 30 euro tot 50 euro per vis, afhankelijk van de soort.

De maandelijkse [kosten van een zoutwateraquarium](#) zijn hoger dan deze van een [zoetwateraquarium](#) en bedragen ongeveer 65 euro, inclusief het voer, de behandeling van het water en de hogere water- en elektriciteitsrekening.

De aankoop van het zoutwateraquarium en het toebehoren is een eenmalige investering en kost al snel enkele duizenden euro's. Een zeeaquarium met koralen is 25% duurder dan één zonder koralen.

De aankoop van een zoetwateraquarium en toebehoren zijn eveneens een eenmalige investeringen.

Richtprijzen voor een zoetwateraquarium met toebehoren

Lengte van het aquarium	Kostprijs
40 cm	Vanaf 50 euro
60 cm	Vanaf 65 euro
80 cm	Vanaf 120 euro
100 cm	Vanaf 220 euro
120 cm	Vanaf 290 euro
150 cm	Vanaf 500 euro

Postadres

Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn